

**ZVEZA
DSFU**

Zveza
društev
slovenskih
filmskih
ustvarjalcev

The
Slovenian
Federation of
Filmmakers'
Guilds

info@zdsfu.si

NOVINARSKA KONFERENCA / ODPRTO PISMO ZVEZE DRUŠTEV SLOVENSКИH FILMSKIH USTVARJALCEV 5. 10. 2022 ob 11.00, Lokacija, Kersnikova 12, Ljubljana

1.

Namen sklica tiskovne konference je, da se **opozori na položaj**, v katerem sta slovenska kinematografija in AV industrija, in da se javnost – ob **ponovnih nezadostnih projekcijah proračuna 2023** MK in Vlade RS – seznanj z obeti za njuno prihodnost in obstoj.

Financiranje slovenskega filma je žanr, ki je bil najprej drama, v letu 2020 tragedija, danes pa je absurd. Marsikdo vprašanje financiranja slovenskega filma imenuje tudi kliše, saj se nič ne spremeni, stalno je isto stanje – ne glede na politične barve, ki trenutno vladajo.

Zveza DSFU je takoj ob nastopu nove vlade zaprosila za termin delovnega sestanka z novo ministrico, saj smo nemudoma želeli vzpostaviti temelje za učinkovito sodelovanje ter ponuditi svojo strokovno **pomoč pri takojšnjem ukrepanju za ureditev katastrofalnega položaja avdiovizualnega sektorja**, ki ga je leto 2020 zaradi izpadov pogodbenih financiranj tedanje Vlade RS skoraj povsem uničilo, celotna korona kriza pa samo še dodatno oslabil.

Uvodno srečanje z ministrico in njenim kabinetom smo sicer ocenili kot konstruktivno, a tudi **uvideli, da niti osnovne urgentne ureditve ne bodo mogoče**, če ne bo izpolnjen prvi korak, kar je ustrezno minimalno financiranje, **da bi lahko sektor profesionalno deloval, se razvijal ter poskrbel za trajnostni in razpršeni lokalni razvoj, ki je dodana vrednost filmske industrije celotni družbi**.

MK je s svojo izjavo 29. 9. 2022 napovedal **največji proračun za SFC v zadnjih 12 letih**, a napovedanih **7,65 mio evrov** proračuna za SFC nikakor ni povečanje za **3,5 mio evrov v letu 2023**, kar so navajali kot nova dodana sredstva, temveč gre v primerjavi s proračunom SFC za leto 2022 za povečanje v l. 2023 zgolj v višini **1,3 mio evrov**.

Tudi navedba MK, da je to najvišji proračun za SFC/film zadnjih 12 let, ne drži. Leta 2011 je bil proračun za SFC + AV sredstva (ki ga je tedaj izvrševal MK z razpisom) **8,56 mio evrov**. Danes, ko sta tako film kot tudi dodatno delo AV razpisa breme SFC, pa je predviden proračun 7.65 mio evrov, kar torej nikakor ni presežek. V vsakem primeru je znesek še vedno **pod pragom vsakršne razumne vsote za sektor**, ki ga odločevalci v svojih utemeljitvah stalno opisujejo kot »najhitreje razvijajoči se sektor znotraj kulture«. Ko je treba vanj investirati, pa se prav za ta sektor nikoli ne najde sredstev.

Načrt financiranja MK za **leto 2023 ter odsotnost jasne vizije ambicij za ureditev financiranja naslednja leta** in s tem zagotavljanja stabilnosti z dolgoročnimi načrti, sta **absolutno pod pričakovanji članstva Zveze DSFU** in zahteva resno revizijo.

Člani političnih strank, ki so v času, ko so bili še opozicija, podpirali 11 mio evrov programskih sredstev za film, in pritrdili, da je film podhranjen ter da je minimalni potreben znesek za programska sredstva 11 mio evrov, so danes, ko imajo dejansko izvršilno moč, da svoja prepričanja dokažejo in realizirajo, ostali neangažirani.

Kljub zavezi v **koalicijski pogodbi** (»Zagotovili bomo ustrezno raven in trajno stabilnost financiranja slovenskega filma v skladu z javnofinančnimi zmožnostmi ter posodobili organizacijo avdiovizualnega področja v smislu bolj neodvisnega delovanja.«) **dejanja in načrt za leto 2023 ne izkazujejo nobene namere izpolnitve zastavljenega**. Na to je treba opozoriti, saj smo se spet znašli v položaju, ko bo še ena vlada samostojne države,

**ZVEZA
DSFU**

Zveza
društev
slovenskih
filmskih
ustvarjalcev

The
Slovenian
Federation of
Filmmakers'
Guilds

info@zdsfu.si

ki šteje že več kot trideset let, znova **prezrla ustvarjalni in ekonomski potencial avdiovizualnega področja**, ki pa ga je mogoče z relativno majhnimi ukrepi in finančnimi vložki spremeniti v najbolj propulzivno kulturno dejavnost.

2.

Da obnovimo to večletno sprenevedanje vseh političnih struj do filma, je treba navesti, zakaj sta Zveza DSFU (ZDSFU) in naše članstvo sploh imela takšna **minimalna pričakovanja o 11 mio evrov programskih sredstev v 2023**. Čeprav gre za **izjemno zastarel znesek, določen kot minimalno potreben** za obstoj področja (izračuni so stari 10 let). Namesto da bi se pogovarjali o prihodnosti in slovenskemu filmu namenili teh 11 mio evrov in zares načrtovali postopno povečanje tudi še z zunajproračunskimi sredstvi, smo obtičali znotraj desetletje starih izračunov.

Nacionalni svet za kulturo je **leta 2013** v programu za obdobje **2014-2017** opredelil, da je za film in AV iz naslova proračuna treba zagotoviti **11 mio evrov programskih sredstev**.

»Za kakovostno in raznoliko produkcijo, podprto z javnimi sredstvi, bi potrebovali 10.000.000 EUR na letni ravni. Pri oceni optimalne višine sredstev smo upoštevali letno povprečje 10.000.000 EUR programskih sredstev za financiranje dejavnosti SFC in Filmskega studia Viba film Ljubljana, 1.000.000 EUR za letno sofinanciranje avdiovizualnih del in letno 4 odstotke oziroma okvirno 3.500.000 EUR iz prispevka za programe in storitve RTV Slovenija, namenjenega za sofinanciranje in koprodukcijsko sodelovanje pri avdiovizualnih in kinematografskih delih za javno prikazovanje. K tej oceni smo dodali še 800.000 EUR za javno vlaganje v nove modele distribucije. Za obdobje 2014-2017 bi bila tako potrebna sredstva v višini 14.700.000 EUR na leto.«

Ker se nikakor ni našlo politične volje pri tedanjem vodstvu MK, da bi tolikšno financiranje zagotovili v proračunu, je bil leta 2018 (5 let pozneje) sklican Odbor za kulturo pri DZ RS, kjer so sprejeli sklep, da je nujno minimalno letno financiranje slovenskega filma 11 mio evrov.

3. nujna seja Odbora za kulturo pri DZ RS 13. 11. 2018, predsednik vlade Marjan Šarec

Sklep: Odbor za kulturo poziva Ministrstvo za kulturo, da sredstva za film s sorazmernimi letnimi povečanji do leta 2022 dosežejo 11 milijonov evrov, kot je bilo predvideno v Nacionalnem programu za kulturo 2014-17, sprejetem l. 2013.

Spet sta minili 2 leti, ko je bil ponovno sklican Odbor za kulturo pri DZ RS, ki je znova obravnaval natančno to, kar je predvidel NSK 7 let pred tem, in ponovno sprejel, da je nujno minimalno letno financiranje slovenskega filma 11 mio evrov.

32. nujna seja Odbora za kulturo pri DZ RS 11. 12. 2020, predsednik vlade Janez Janša (ponovno glasovanje ter poziv k takojšnji realizaciji sklepa iz l. 2018)

Sklep: Odbor za kulturo poziva Ministrstvo za kulturo in Vlado Republike Slovenije k takojšnji realizaciji sklepa 3. nujne seje Odbora za kulturo z dne 13. 11. 2018, da sredstva za film s sorazmernimi letnimi povečanji do leta 2022 dosežejo 11 milijonov evrov.

In sedaj, **10 let pozneje**, smo v letu **2023**, ko MK ponovno predstavlja proračun za film v letnem znesku **7,65 mio evrov** kot neverjeten dosežek in načrtovano prosperiteto področja, kljub temu, da že leta opozarjamo, da je to še zelo **pod pragom česarkoli, kar bi nam približno omogočilo minimum delovnih pogojev in obstoja**.

Žalostno dejstvo je, da je profesionalna AV dejavnost v Sloveniji že desetletja shirana in zapostavljena, **deluje pravzaprav predvsem zaradi izjemnega entuziazma visoko profesionalnih ustvarjalcev in delavcev na AV področju**. Ob stalno rastočih drugih

**ZVEZA
DSFU**

Zveza
društev
slovenskih
filmskih
ustvarjalcev

The
Slovenian
Federation of
Filmmakers'
Guilds

info@zdsfu.si

konkurenčnih možnostih, ki so nam že v času pandemije odnesle mnogo filmskih delavcev v druga področja, pa je stanje zdaj postalo ogrožajoče za obstoj sektorja.

Slovenija ima potencial. Predvsem človeški potencial! Imamo tako avtorske profile kot vse druge filmske visoko usposobljene profesionalce, ki so željni dela, a desetletja razočaranj nad tem, da politika tega ne vidi ter noče prepoznati potenciala dodatne vrednosti, ki jo naša kulturna branža zares ima, lahko uničijo vse, kar smo v desetletjih mukoma zgradili.

Tako uveljavljeni filmski delavci kot tisti, ki jih država še izobražuje in bodo kmalu **iskali priložnosti za delo**, ob takem neambicioznem razmišljanju in nestrategsko usmerjeni politiki do AV področja, **nimajo niti najmanjših pogojev za ustvarjalno delo**, ki naj bi gradilo slovenski film, skrbelo za slovensko besedo in poskrbelo, da obstajajo slovenske zgodbe tudi v obliki filmskega zapisa.

Nihče drug kot mi ne bo delal slovenskih zgodb, in tega se moramo zavedati.

3.

Slovenski film še od zadnje krize ni prišel nazaj na višino financiranja pred letom 2012! In zdaj, ko je beseda leta »energetska kriza« in bodo morda želeli naše zahteve po minimalnem financiranju slovenskega filma z 11 mio evrov programskih sredstev, predstaviti kot nerazumske, nerealne in pretirane, moramo izpostaviti tudi ekonomski vidik AV industrije in kaj ta pomeni za državni proračun.

Filmski in AV sektor je eden izmed izjemno pomembnih področij kulture, ima izjemne rezultate, zaznamuje ga hitra rast in dosega najširši spekter prebivalstva. Kako zelo pa vpliva tudi na preostale gospodarske panoge v državi, pa je mogoče prikazati s primerom študije Deloitte.

Do pred nekaj leti smo učinke AV industrije na slovensko gospodarstvo ocenjevali samo približno, zdaj imamo preverljive in dokazljive podatke raziskave Deloitte, ki se sicer nanaša na leto 2018.

Audiovizualno področje danes v svetu predstavlja eno izmed ključnih dejavnosti na področju t.i. kreativnih industrij z visokimi multiplikativnimi učinki na širok nabor podjetniških in obrtnih dejavnosti – **v Sloveniji je, kot kaže že omenjena raziskava Deloitte, multiplikativni količnik 1,8, kar pomeni, da na vsakih sto delavcev na AV področju dobi delo še 80 delavcev z drugih področij!**

Na slovenskem AV področju deluje približno 1.400 ljudi: od tega jih je peščica zaposlenih, **nekaj sto** jih ima status samozaposlenega v kulturi (predvsem avtorski in ozko specializirani poklici), večina pa deluje kot samostojni podjetniki, torej mikro podjetja, ki tako v obliki prispevkov in drugih dajatev prispevajo v proračun Slovenije.

Dejanski razrez filmskega predračuna za celovečerni igrani film tudi precej hitro pokaže, da samo 10% predračuna filma predstavlja avtorsko delo ustvarjalcev, 40% delo drugih specializiranih filmskih delavcev v vseh procesih izdelave filma, 50% sredstev pa gre neposredno v druge gospodarske dejavnosti, razpršene po vsej državi (nočitve, prehrana, prevozi, stroški lokacij, najemov, storitev, ...).

Poglavitni izsledki te raziskave pa so:

- Celotna AV industrija (torej vsi filmi, TV serije, spoti, TV in drugi oglasi) ustvarijo 200 mio evrov letnih prihodkov.
- Od tega audiovizualni sektor neposredno v državni proračun prispevl približno 40 mio evrov, s posrednimi multiplikativnimi učinki pa še nadaljnjih 32 mio evrov.

**ZVEZA
DSFU**

Če se ustavimo samo pri neposrednem prispevku v državni proračun v višini 40 mio evrov, ki ga ti isti filmski delavci ustvarijo za državo, je povsem nerazumljivo, da Slovenija ne vidi smotrnosti investiranja vsaj četrtnine tega prihodka nazaj v ljudi. Odgovorna država bi spodbujala takšno področje, saj bi tako dosegali še večje gospodarske uspehe.

Podpreti slovenski film pomeni podpreti ljudi – talente, ki znotraj kulture ustvarjajo dodano vrednost in poleg ustvarjanja umetnosti ustvarjajo tudi zavidljiv gospodarski učinek, ki vpliva tudi na okolje, kjer se snemajo filmi.

Investirati v ljudi, ki na eni strani polnijo državno blagajno z delom v panogi AV industrije, da bi potem lahko delali slovenski film – nihče drug ga ne bo kot Slovenci!

Dodatno razjasnjujemo, da je delež nacionalnega financiranja slovenskega filma nekje do 60%. Preostalo razliko producenti zagotovijo iz drugih virov. Domačih, predvsem pa tujih partnerjev in tujih filmskih fondov. To je tudi dodatna vrednost, ki jo je treba upoštevati. Več realiziranih projektov pomeni tudi več pridobljenih sredstev za Slovenijo.

V Zvezi društev slovenskih filmskih ustvarjalcev zato od Ministrstva za kulturo, ki ga vodi dr. Asta Vrečko, in preostalih koalicijskih partneric, ki sestavljajo Vlado RS, zahtevamo, da se v proračun za leti 2023 in 2024 nameni 11 mio evrov programskih sredstev, ki se potem sorazmerno povečujejo glede na prihodke, ki jih slovenska AV industrija ustvari.

**Naj bo naše okolje stimulatивно in ne beraško.
Podprimo slovenski film, podprimo slovenski talent!**

Ljubljana, 5. 10. 2022

Upravni odbor Zveze DSFU

Klemen Dvornik, predsednik

Petra Vidmar, namestnik

Lev Predan Kowarski, član

Matija Šturm, član

Tomi Matič, član

Matic Drakulić, član

Saša Tabaković, član

Zveza DSFU združuje:

Društvo slovenskih režiserjev in režiserk (DSR)

DSR Scenaristi

Združenje filmskih snemalcev Slovenije (ZFS)

Društvo slovenskega animiranega filma (DSAF)

Zveza
društev
slovenskih
filmskih
ustvarjalcev

The
Slovenian
Federation of
Filmmakers'
Guilds

info@zdsfu.si

Društvo filmskih producentk in producentov Slovenije (Društvo FPS)

Društvo postproduksijskih ustvarjalcev (DPPU)

Društvo avdiovizualnih producentov Slovenije (DAVP)

Društvo slovenskih avdiovizualnih igralcev (DSI)

Zveza
društev
slovenskih
filmskih
ustvarjalcev

The
Slovenian
Federation of
Filmmakers'
Guilds

info@zdsfu.si